

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/598/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3808207011
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3808207011.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľov: 1) B., 2) V., 3) S., 4) O., 5) T., 6) W., 7) O., všetci zastúpení M. proti odporcovi: S., zastúpený M., o zaplatenie 30.941,47 Eur (932.142,85 Sk) s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza, č.k. 4C/174/2013-261 zo dňa 28. marca 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v napadnutej časti **m e n í** tak, že odporcovi náhradu trov prvostupňového konania **n e p r i z n á v a**.

Navrhovateľom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím uznesením, vzhľadom na späťvzatie návrhu, konanie zastavil. Navrhovateľom v 1. až 7. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť odporcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 1.430,18 Eur a ostatné trovy konania vo výške 1.527 Eur, do troch dní. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., nakoľko z procesného hľadiska platí, že ak navrhovateľ vezme návrh späť, zaviniť zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť odporcovi trovy konania. Prisúdené trovy konania pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie a z trov právneho zastúpenia.

Proti tomuto uzneseniu, čo do výroku o trovách konania, podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia. Navrhli, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Zdôraznili, že k späťvzatiu žalobného návrhu pristúpili až s ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v predmetnej veci, sp. zn. 2Cdo 223/2012, v ktorom dovolací súd konštatuje, že navrhovatelia sa dostali do situácie, keď na základe dedičskej dohody zdedil všetok majetok po poručiteľovi najstarší súrodenc a jeho povinnosť vyplatenia ustupujúcich dedičov je v dohode o vyporiadanie dedičstva koncipovaná nejasne, nezrozumiteľne a v dnešnom právnom systéme je prakticky nevykonateľná. Dovolací súd tak uzavrel, že rozhodnutie Štátneho notárstva v Prievidzi, sp. zn. D 1075/86, ktorým bola schválená dohoda dedičov o vyporiadanie dedičstva, je nejasné a nezrozumiteľné a na základe takto postavenej schválenej dohody sa nemožno úspešne na súde domáhať vyplatenia peňažného plnenia z predaja jednotlivých nehnuteľností, špecifikovaných v tejto dohode. Pri uplatnení nároku vychádzali z dôvery v štátny orgán - štátne notárstvo, ktoré dedičskú dohodu spísalo, pýtajú sa preto, či musia uhrádzať odporcovi - dedičovi nebohého M. A., ktorý bol najstarší, všetko zdedil, ale bol ochotný súrodencov vyplatiť - trovy konania, keď majetky rozpredal a oprávneným dedičom nič nevyplatil.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov je dôvodné. Vo veci rozhodol bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

V posudzovanej veci okresný súd svojím uznesením konanie zastavil. Proti tomuto výroku odvolanie navrhovateľov nesmerovalo, preto tento výrok nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 3 O.s.p.).

V občianskom súdnom konaní sa o náhrade trov konania rozhoduje podľa zásady zodpovednosti za výsledok alebo zodpovednosti za zavinenie alebo za náhodu. Pokiaľ výsledok konania nie je rozhodujúci pre náhradu trov konania, o náhrade trov konania sa rozhoduje podľa ustanovenia § 146 O.s.p.

Podľa § 146 ods. 1 O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie a) mohlo začať bez návrhu, b) skončilo sa zmierom, pokiaľ v ňom nebolo o náhrade trov dojednané niečo iné, c) bolo zastavené, d) začalo na návrh prokurátora.

Ustanovenie ods. 2 tohto zákonného ustanovenia upravuje rozhodovanie o náhrade trov v prípade zastavenia konania v dôsledku späťvzatia návrhu. Podľa prvej vety tohto zákonného ustanovenia má povinnosť nahradiť trovy konania ten, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Toto zavinenie je možné posudzovať len z procesného hľadiska, nakoľko nárok na náhradu trov konania je nárokom, ktorý má oporu v ustanoveniach procesného práva, a preto o otázke, či účastník konania zavinil, že konanie muselo byť zastavené, je z pohľadu relevancie významný iba procesný výsledok. Za predpokladu, že k späťvzatiu návrhu, ktorý bol podaný dôvodne, došlo pre správanie sa odporcu, je povinný hradiť trovy konania odporca (§ 146 ods. 2 druhá veta O.s.p.).

Okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania v napadnutom uznesení vychádzal dôsledne z ustanovenia § 146 O.s.p. a vzhľadom na to, že navrhovatelia zavinili zastavenie konania, vznikla im v súlade s ustanovením § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. povinnosť, aby odporcovi nahradili trovy konania potrebné na účelné bránenie práva.

V podanom odvolaní navrhovatelia, súdiac podľa obsahu podaného odvolania, namietali nesprávne právne posúdenie veci a domáhali sa aplikácie ustanovenia § 150 O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použije iný právny predpis, ako má správne použiť, alebo aplikuje síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. O takýto prípad išlo v danej veci.

Z ustanovenia § 150 ods. 1 veta prvá O.s.p. vyplýva, že ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Citované zákonné ustanovenie pritom dopadá na toho účastníka konania, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania, alebo k určitej procesnej situácii. Tento dôvod je teda daný charakterom konania, alebo charakterom procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať aj sociálnej situácie účastníkov. V takom prípade treba pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery oboch (všetkých) účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj účastníkov v konaní.

Ustanovenie § 150 O.s.p. nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť (5MCdo 12/2008).

Majúc na zreteli uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že v okolnostiach danej veci a v charaktere procesnej situácie, ktorá nastala, je treba vidieť dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré zakladajú možnosť odporcovi nepriznať náhradu trov konania, na ktorú by mal inak právo. V posudzovanej veci sa navrhovatelia voči odporcovi domáhali vyplatenia peňažného plnenia, ktoré si nárokovali na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Prievidzi zo dňa 17.11.1986, sp. zn. D1075/86. Týmto rozhodnutím bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva, v zmysle ktorej nehnuteľnosti v k.ú. N. a v k.ú. W. nadobudol O. A. s povinnosťou vyplatiť ustupujúcich dedičov, v lehote troch dní odo dňa obdržania výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácii každému po 500,- Kčs. Schválená dohoda tak podmienila vyplatenie ustupujúcich dedičov obdržaním výnosu z pôdy v užívaní socialistickej organizácie. Podľa záveru rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/223/2012 zo dňa 28.11.2013, ktorým boli zrušené skoršie rozsudky (rozsudok Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 4C/98/2008 zo dňa 07.08.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19Co/305/2009 zo dňa 28.01.2010) sa navrhovatelia dostali do situácie, keď povinnosť vyplatenia ustupujúcich dedičov (ktorí nárok uplatňovali) je v dohode o vyporiadaní dedičstva koncipovaná nejasne, nezrozumiteľne a v dnešnom právnom systéme je prakticky nevykonateľná. Na základe takto vysloveného právneho záveru v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa navrhovatelia rozhodli v konaní nepokračovať a konanie zastaviť.

Vzhľadom na to, že navrhovatelia uplatňovali peňažný nárok na plnenie založený dedičskou dohodou v zmysle rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Prievidzi, ktorá sa následne ukázala ako prakticky nevykonateľná a na základe záveru dovolacieho súdu, podľa ktorého sa na základe takto postavenej schválenej dohody nemožno úspešne na súde domáhať vyplatenia peňažného plnenia z predaja jednotlivých nehnuteľností, v dôsledku čoho sa navrhovatelia rozhodli nepokračovať v konaní, videl odvolací súd dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v charaktere veci a v charaktere vzniknutej procesnej situácie, v dôsledku čoho odporcovi náhradu trov konania neprisúdil. Podľa názoru odvolacieho súdu takéto rozhodnutie nebude mať zásadný ekonomický dopad na odporcu, ktorý predajom nehnuteľností bez výplaty ustupujúcich dedičov nadobudol finančné prostriedky za nehnuteľnosti uvedené v predmetnej dedičskej dohode. Odvolací súd tak pri svojej úvahe zohľadnil aj dopad rozhodnutia odvolacieho súdu na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery odporcu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie prvostupňového súdu vo výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že odporcovi sa náhrada trov prvostupňového konania nepriznáva.

V odvolacom konaní úspešným navrhovateľom vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania proti odporcovi, ktorý vo veci úspech nemal. Odvolací súd navrhovateľom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy odvolacieho konania (§ 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.